

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Vincentio martire xxv

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto

Vincenzio

Quot hoies tot pcones qui martirē predicant dū loquūtur. Stupere vniuersi q̄ iam diuinitatis testis existeret. que ad huc arbitra sui per etatē esse nō possit. fecit deniq; vt ei de deo crederetur. cui de hoie ad huc nō crederet. quia quod vltra naturam est: ho: de autore nature est. Nouū martirij genus nondū ydonea pene. etiaz natura victorie certare difficilis habilis coronari. Magisterium virtutis impleuit que nondū iudiciū habebat etatis. Nō sic ad thalamū nupta pperaret. vt ad supplicij locū leta successu. gradu festina. virgo pcessit. Jre ambrosius in pfacione. Beata agnes generositaris oblectamēta despiciens. celestem meruit dignitatem. societatis humane vora contemnens eterni regis est sociata consortio. preciosas mortem pro christi confessione suscipiens. simul est ei facta conformis.

De sancto Vincenzio martire

xxv.

Vincenzius dicitur quasi vicium incendens. vel vincens incendia vel victoriam tenēs. Ipse enī incendit. id est consumpsit vicia p carnis mortificationē. vicit incēdia suppliciorum per constantē penaz perpeffionē victoriā tenuit mundi per ipsius despectionē. Vicit enī tria que erāt in mūdo. scilicet falsos errores. imūdos amores. mundanos timores. quos vicit per sapiētā mundiciā et constantiā. De quibus dicit augustinus. Ut cū omnibus erroribus amoribus et timoribus vincat h. c. mundus. sanctoz. martinaz docēt. et do

cterunt. Eius passionē quidā beati augustinum asserunt compilasse. quam prudentius. versibus locuenter exequitur.

Vincenzus nobilis genere: sed fide ac religione nobilior. beati valerij episcopi dyaconus fuit. Cui ep̄s quia expeditionis erat lingue vices suas comiserat. et ipse orationi et cōtemplationi vacabat. Iussu igit daciani presidis valenciam trahunt: et duro carceri mancipantur. Cūq; eos fame pene defecisse crederet: eos suo aspectui iussit astare quos cūq; sanos cerneret et gaudētes iratus in hāc voce prorupit. Quid dicas tu valeri qui sub noie religionis contra decreta principū facis? Cū aut beatus valerius leuius responderet. dixit ei vincētius. Noli pater venerabilis quasi mēte tumida submurmurare: sed libera voce exclama. Si ergo iubes pater sc̄e respōsis iudicē aggrediar. Cui ille. Jam dudū tibi fili carissime loquendū curam commiseram. et nunc p fide qua astamus respōsa cōmitto. Tunc vincētius cōuersus ad dacianū. hactenū inq̄ra te sermo de negāda fide perorauit: s; nephariū apud xpianoz. prudētiam esse cognosce. de civitatis cultum abnegādo blaphemare. Tūc iratus dacianus ep̄m ierituz mutū pcepit: vincenziū vero tanq̄ contumaces et p̄sumptuosum iuuenes: vt eius exemplo alij tererent. in calleo dissentū membris oibus dissipari. Cūq; corpore totus dissiparet air dacianus. Dic michi vincenzi. vbi nunc tuū miserrimū corpus cōspicias? At ille subridēs air. Hoc est qd semp oprauit. **T**ūc iratus preses cepit ei oīa generatō: mentozū minari. nisi ei assensum preberet: Cui vincētius. O felicē me quo michi irata te grauius putas. cō melius incipis misereri. Insurge ergo miser. et toto malignitatis spiritu debachare. Ut debis me dei virtute plus posse dum to: queo: q̄ possis ip̄e qui to: ques. Ad hec preses cepit clamare: et carnifices virgis et fustibus verberare. Et air vincenzius. Quid facis daciane? Ecce tu ipse me vindicas de toto: oibus meis. Tunc preses amens factus dixit carnificib;. Miserrimi nichil facitis. Cur deficiunt manū vestre? Adulteros et patricidas vicere potuistis. vt nichil inter illata supplicia celare possent. et nūc solus vincētius vestra poterit supare to: mēta? Tunc carnifices pecunias ferreos vsq; ad intima costarū fixerūt: ita vt de toto eius corpore sanguis efflueret et solutis costaz cōpaginibus. viscera interna peterent. Et air dacianus. **D** misereri tu vincēti vt possis tam pulchram recuperare iuuentutē et ea q̄ superfluit

lucari torquēta. Et ait vincētius, O venenosa dy
aboli lingua. tormēta tua nō timeo: sed hoc solum
valde metuo q̄ te michi fingis velle misereri. Nā
quo te magis iratū video: eo ampli⁹ ⁊ magis exul
to. Nolo vt aliquid munus de supplicijs: vt te vi
ctum in omnibus fatearis. Tūc excoquo deposit⁹
atq; ad ignis craticulā raptus. moras carnicum
arguēdo ad penam alacriter p̄perabat. Craticu
lam ergo sp̄dē cōscendens. ibidem assat. exurit ⁊
cremas. membr̄isq; omnibus vincini ferret. ⁊ ardē
tes lamine insigunt. Dūq; sanguine flāma resper
gitur. vulnera vulneribus imprimunt. Sal insup
in ignē spargitur: vt in corpus eius vndiq; vulne
ratū resiliens stridentibus flāmis crudelius cōbu
rat. Jamq; nō ad artus sed ad viscera tela iaciunt:
ipsaq; interna viscera de eius corpore extra
labunt. Inter hec ille manet immobilis: et sursum
erectis luminibus dñm precabatur. Cūq; ministri
hec dacio retulissent: ben ait dacio. Vincimur
Sed iā nunc vt in pena diutius viuat ip̄m terri
mo carceri includite. et ibi testas acutissimas con
gerite. pedes ei⁹ ligno affigite sine omī humano
solacio extensum sit super testas. relinquit. et cū
defecerit nunciare. fauet quantorius ministri cru
deles dño crudeliori. Sed ecce rex p̄o quo miles
patitur penā cōmutat in gloriā. Nā tenebre car
ceris ab immēsa luce expellunt. testarū asperitas
in omnium florū suauitate mutatur. pedes dissol
uuntur: et angelorū solacio venerando perfruit.
Cūq; sup flores cū angelis psallens. incederet.
modulatio dulcis et mira suauitas florū procul
diffundit. Preterriti custodes cū primas carceris
quid intus erat vidissent. ad fidem conuersi sunt.
Hec audies dacio. amens factus ait. Et quid ei
amplius faciem⁹. Ecce em̄ victi sum⁹. Trāserat
ad lectulū: et stramētis mollioribus reponat: ne
plus eū gloriōsus faciam⁹: si forte defecerit in tor
mētis. Sed potius recreat⁹: mouis iterū supplicij
punit. Cum igitur ad stratū meliorē deponatus
esset: et ibidem paululū quiesceret. statim spiritum
tradidit. circa annos dñi. cclxxxvij. sub dyoclecia
no ⁊ maximiano Quo audito dacio. vebemēter
se sic victū dolens ait. Et si nō potui eū superare
viuentē punitas vel defunctū: et sic faciabor de pe
na: et sic poterit michi puenire victoria. Iussu er
go dacio: corp⁹ eius in campū auibus et bestijs
d. uo: adū exponit. Sed statim angelorū custodia
p̄munit. et intacta a bestijs conseruatur. Deniq;
coruus in glumei dedit. alias aues se maiores im
petu alap̄ abegit et lupū accurrentē moribus et

clamorib⁹ effugauit. Qui reflexo capite i aspectu
corpore sacris fixus cernit: vt pote q̄ ibidē ange
lorū custodiā mirabatur. Qd̄ audiens dacio ait
Puto q̄ nec defunctū potero superare. Juber ergo
corpore eius ingentē molam alligari et in pelago
p̄ici: vt quod in terra a bestijs cōsumi nō potuit
saltez in pelago a marinis beluis deuoret. Naute
igit corp⁹ eius in pelagus deferētes submergunt
sed ip̄s nautis velotius lito: a corpus perit. Qd̄ a
quadā marrona et quibusdā alijs ip̄so reuelare in
uenit. et ab eis honorifice sepelitur. **De**
hoc martire scribit Aug⁹. Beatus vincētius vi
ct in verbis. vict in penis. vict in confessione. vi
ct in tribulatione. vict exaltus. vict submersus.
vict ortus. vict mortuus. Idē. Torquet vincen
tius vt exerceat. flagellat vt erudiatur. tunditur
vt solideat. exurit. vt purgeat. Ambrosius in pre
fatione de ip̄o sic ait. Torquet vincētius. tundi
tur. flagellat. ⁊ exurit: sed inuictus p̄ sancto noīe
animus nō concutit. plus ardens igne zeli q̄ ferri
plus nectit timore dei q̄ seculi. plus voluit place
re deo q̄ foro. plus dilexit mori mundo q̄ domo
Item aug⁹. Ante oculos nostros mirandū specta
culū cōstitutū est. Iudex iniquus: tortor: cruentus
martir inuictus. crudelitati pietatisq; certamen.
Prudentius quoq; qui claruit tempore theodo
sij senioris. q̄ cepit anno dñi. cclxxxvij. sic ip̄m da
ciano respōditse ait. Tormenta carceris vngule
stridentisq; flāmis lamina. atq; ip̄a penarū vltima
mors xp̄ianis ludus est. Tunc dacio ait. Vincit⁹
retortis brachijs sursum ac deorsus extēdit. donec
cōpage ossum diuisa membra tim creper: vt per
lacrimas vulnerū iecor: detectū palpiter. Videbat
hic miles dei man⁹ cruentas increpans q̄ fixa nō
p̄fundius intraret arcus vngula. Cū esset in car
cere angelus dixit ad eum. Exurge martir inclite
exurge securus. exurge et almis cetibus nostre so
dalis addere. O miles inuictissime. fortissimoz for
tior: iā te ipsa seua et aspera tormēta victorem tre
munt. Exclamat prudēt⁹. Tu solus insignite. so
lus brauij duplicis palmā tulisti. tu duas simul pa
rasti laureas.

De sancto Basilio episcopo.

xxvi.

Basilus venerabilis ep̄s et doctor: precipu
us. cuius vitam scripsit amphilochus yco
nij episcop⁹ quāte sanctitatis extiterit. cur
dam heremite nomine effret in visu monstratū est
Cum em̄ dictus effret in extrasi posu⁹ esset vidit
columnā ignis cui⁹ caput vsq; ad celus p̄ungebat